

2014-09-30
Dnr 02-2014:4609
1 (2)

Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över betänkandet Nya regler om aktiva åtgärder mot diskriminering (SOU 2014:41)

(Dnr A2014/2355/DISK)

Barn- och elevombudet har anmodats yttra sig över betänkandet Nya regler om aktiva åtgärder mot diskriminering (SOU 2014:41).

Barn- och elevombudet är positiv till förslagen i avsnitt 10 om ändringar i skollagen och tillstyrker utredningens förslag.

Barn- och elevombudet ställer sig bakom de synpunkter som framförs i Skolinspektionens yttrande (dnr 02-2014:4610) över Arbetsmarknadsdepartementets utredning.

Barn- och elevombudet lämnar härutöver följande synpunkter på förslaget.

Särskilt om förhållandet till reglerna om förbud mot kränkande behandling i skollagen (avsnitt 7.2.4)

Barn- och elevombudet har enligt instruktionen för Statens skolinspektion (2011:556) behörighet att utföra de uppgifter som enligt 6 kap. skollagen (2010:800) ska ombesörjas av myndigheten när det gäller att tillvarata barns och elevers *enskilda rätt*. Detta innebär att Barn- och elevombudet endast kan utreda enskilda ärenden där elever eller barn anser sig utsatta för kränkande behandling.

Enligt en överenskommelse mellan Diskrimineringsombudsmannen och Skolinspektionen/Barn- och elevombudet kan dock Barn- och elevombudet i vissa fall utreda uppgifter om att en enskild elev eller ett enskilt barn utsatts för trakasserier. Detta rör enligt huvudregeln ärenden med uppgifter om att en elev eller ett barn utsatts för både kränkande behandling och trakasserier men då den kränkande behandlingen bedöms utgöra den övervägande delen av de anmälda händelserna. Barn- och elevombudet utreder således i vissa fall både

uppgifter om kränkande behandling enligt skollagen och trakasserier enligt diskrimineringslagen.

I enlighet med vad som ovan anförts har Barn- och elevombudet följaktligen endast undantagsvis behörighet att granska de likabehandlingsplaner som enligt utredningens förslag ska ersätta de nuvarande planerna mot kränkande behandling till den del de avser trakasserier.

Barn- och elevombudet har vidare möjlighet att företräda enskilda barn och elever i domstol och föra talan om skadestånd enligt 6 kap. 12 § skollagen. Denna möjlighet omfattar 7, 8, 9, 10 och 11 §§. En talan om skadestånd förutsätter att en kränkning av barnet eller eleven har kunna konstaterats. Det är således inte tillräckligt att konstatera en brist avseende t.ex. planen mot kränkande behandling för att skadeståndsansvar ska inträda.

Mot bakgrund av de ovan konstaterade otydligheterna i gällande lagstiftning anser Barn- och elevombudet att det är av stor vikt att skyndsamt utreda frågan om Skolinspektionen/Barn- och elevombudet ska kunna utreda enskilda ärenden även gällande trakasserier.

Hänvisningar till diskrimineringslagen (avsnitt 10.6)

I enlighet med förarbetsuttalanden till tidigare lagstiftning om förbud mot diskriminering och kränkande behandling finns det en möjlighet för Barn- och elevombudet att föra talan om diskrimineringsersättning (se prop. 2005/06:38 s. 119 och prop. 2007/08:95 s. 559). Med det föreslagna tillägget i 6 kap. 12 § skollagen, att bestämmelserna om diskrimineringsersättning finns i diskrimineringslagen, torde möjligheten för Barn- och elevombudet att föra talan om diskrimineringsersättning inte längre föreligga.

Även om utredaren anger att ändringen är redaktionell och att någon ändring i sak inte är avsedd (se författningskommentaren s. 448) vill Barn- och elevombudet ändå uppmärksamma regeringen på konsekvenserna av en sådan lagändring.

Caroline Dyrefors Grufman
Barn- och elevombudet

Maria Karlsson
Jurist